

Inklusion

Ekspertgruppens otte anbefalinger i forhold til Dragør Kommune

0-18 års området, juni 2016

Inklusion

I de seneste år er der blevet arbejdet meget med inklusion og med at udvikle en inkluderende læringspraksis på skoler og i dagsinstitutioner i Dragør Kommune. Senest er det med kommuneaftalen fra maj 2016 besluttet at forlade den nationale målsætning på folkeskoleområdet om, at 96 % af alle elever skal være inkluderet i folkeskolen. I forhold til denne målsætning ligger Dragør nr. 1 i landet med 98,2 % elever inkluderet i folkeskolen. Omend Dragør i flere år har ligget godt i forhold til de nationale mål, er der på skole- og dagtilbudsområdet blevet arbejdet indgående med inklusion for at sikre, at alle børn trives og oplever at være værdifulde i de fællesskaber, de indgår i.

Ekspertgruppens otte anbefalinger i forhold til Dragør Kommune

Regeringen har nedsat en ekspertgruppe, som er kommet med otte anbefalinger til en forbedret inklusionspraksis. Disse anbefalinger udfoldes nedenfor og sættes i en lokal Dragørkontekst for at give en forståelse af, hvordan Dragør Kommune løser arbejdet med at skabe inkluderende læringsmiljøer for kommunens børn. Ekspertgruppens anbefalinger retter sig primært mod skoleområdet, men da vi i Dragør har fokus på tidlig indsats og sammenhæng på tværs af børne- og ungeområdet, inddrager vi i det følgende også dagtilbudsområdets arbejde med inklusion.

Anbefalinger

1. Et bedre sprog og begrebsbrug

Ifølge ekspertgruppen er der behov en anden sprogbrug om inklusion, således at det i højere grad bliver et udtryk for et pædagogisk arbejde med inkluderende læringsmiljøer og skolens fællesskaber.

I Dragør

I Dragør arbejdes der med børnenes deltagelsesmuligheder i et givent fællesskab. Det betyder, at der er fokus på at tænke inklusion som et miljø og fællesskab, hvor børnene har muligheder og kan være aktive medspillere. Den inkluderende praksis skal skabe lokale fællesskaber i skole og dagtilbud, som er lærende og udviklende for alle børn.

På skole- og dagtilbudsområdet er der ansat didaktiske ledere og inklusionsvejledere, som har til opgave at understøtte udviklingen af lærere og pædagogers inkluderende praksisser. Det er en prioritering, at medarbejdere i skoler og institutioner har adgang til vejledning og sparring fra de didaktiske ledere og inklusionsvejlederne, så de kan være med til at under-

støtte kvaliteten i den inkluderende praksis.

De didaktiske ledere og inklusionsvejlederne har til formål at skabe en ensartet inklusionssindsats i hele kommunen. Samtidig er de tovholdere i samarbejdet mellem familier, institutioner, PPR og Børneteamet.

Det er af stor betydning, at ledelser, lærere og pædagoger i tale og handling viser, at de børn, der bor i kommunen, som udgangspunkt også går i skole og dagtilbud i kommunen. Det understøtter de didaktiske ledere og inklusionsvejlederne blandt andet ved at bidrage til udvikling af pædagogiske indsatser, der gør, at alle børn kan deltage i skolernes og institutionernes fællesskaber, også når det er på særlige vilkår.

2. Større fokus på progression

Der er, ifølge ekspertgruppen, brug for, at den enkelte elevs faglige udvikling og trivselsmæssige progression følges tæt, således at disse målsætninger bliver rammesættende for skolernes arbejde med børnene. Dette skal også understøtte, at alle elever får den hjælp og støtte, som de har brug for.

I Dragør

På skoleområdet har der de seneste to år været særligt fokus på, at der fremadrettet skal arbejdes med den enkelte elevs faglige såvel som trivselsmæssig progression. Til at understøtte dette arbejde er der indkøbt "Min Uddannelse", som er en læringsplatform for lærerne og pædagogerne i skolen til netop at arbejde med læringsmål for den enkelte elev. Dette understøttes også af en stor indsats i forhold til at arbejde med tværprofessionelt samarbejde og dermed vidensdeling.

På dagtilbudsområdet følges børnenes udvikling og trivsel også tæt. Børnenes læringsmæssige inklusion undersøges hvert år gennem sprogvurderinger, og hvert andet år gennemfører området børnemiljøvurderinger, som afdækker børnenes fysiske og sociale inklusion.

3. Fokus på sociale og personlige kompetencer

Det er, ifølge ekspertgruppen, væsentligt at der udover fokus på elevens faglige og trivselsmæssige udvikling også fokuseres på elevens sociale og personlige kompetencer. Her vægtes det, at elevernes eget perspektiv skal være en del af opgaveløsningen.

I Dragør

I Dragør ønsker vi at være en elevvenlig kommune. Vi har indgået et samarbejde med Danske skoleelever om dette, da vi ønsker at inddrage eleverne og skabe de bedste betingelser

for deres dannelse. Det er blandt andet ambitionen, at samarbejdet på sigt skal sikre, at eleverne føler sig inddraget i opgaveløsninger vedrørende deres hverdag på skolerne.

På dagtilbudsområdet er der også fokus på at inddrage børnenes perspektiver, ligesom forældre inddrages aktivt. Som eksempel gennemførte Børn og Pædagogik i juni måned en undersøgelse, hvor vi udover forældre også spurgte alle børn på 0-6 års området om deres oplevelse af inklusion i deres egen dagpleje, vuggestue eller børnehave. Formålet med undersøgelsen var at gøre status på inklusionsindsatsen og blive klogere på, hvordan vi kan blive ved med at styrke samarbejdet og de sociale relationer, så alle børn trives og oplever at være værdifulde i de fællesskaber, de er en del af.

4. Synlig prioritering af indsats/ressourcer

Det er, ifølge ekspertgruppen, nødvendigt med en bedre prioritering af indsatser og ressourcer på alle niveauer. Dette skal ske på ledelses-, kommunalt- og skoleniveau, således at det ikke bliver op til de enkelte lærere og pædagoger, hvad der i praksis skal prioriteres i forhold til fx inklusion. Ydremere opfordres der til, at der laves en systematisk og løbende opfølgning på områdets ressourcer.

I Dragør

I Dragør er der vedtaget en ny ledelsesstruktur på skoleområdet med henblik på at sikre, at der på tværs af skolerne er en fælles systematik i måden, hvorpå opgaverne løses. Derudover skal den nye struktur understøtte en tydelig forretningsgang og systematik i arbejdet med inklusion, således at der sikres kvalitet og ensartethed i opgaveløsningen.

Der er ansat en didaktisk leder på hver skole, som bl.a. har til opgave at sikre, at der sker en systematisk og løbende opfølgning på området, dels pædagogisk og dels økonomisk.

Desuden er der både på skole- og dagtilbudsområdet etableret ressource teams, der består af didaktiske ledere, inklusionsvejledere, PPR psykologer, socialrådgivere og sundhedsplejen. Disse teams har til opgave at vejlede, rådgive, og tage hånd om inklusionsopgaver, understøtte og igangsætte indsatser og komme med forslag til videre foranstaltninger, hvis dette skønnes nødvendigt. Teamene skal derudover fortsat skabe udvikling, så der er en tydelig sammenhæng og kontinuitet mellem områderne, således at alle områder støtter udviklingen af en øget inklusion med kvalitet. Derudover understøttes tiltag omkring visitation, gruppeordning, særlige indsatser og støttepædagoger mv.

5. Fokus på en tidlig forbyggende indsats

Ekspertgruppen anbefaler, at kommunerne i langt større grad bør prioritere en tidlig indsats i forhold til inklusion, dels i arbejdet med at styrke almenmiljøet og dels i forhold til opspo-

ring, forebyggelse samt etablering af foregribende indsatser.

I Dragør

I Dragør arbejder skole- og dagtilbudsområdet tæt sammen om at skabe "den røde tråd" i overgangen fra børnehave til skole. Det er med dette arbejde ambitionen at styrke det tværprofessionelle samarbejde og sikre, at erfaringer og viden fra børnehaven overleveres til personalet i skolen. Center for Social Bæredygtighed (CeSoB) understøtter arbejdet med "den røde tråd", som finansieres af Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling.

Endvidere er der i ressource-teamene, blandt inklusionsvejledere og i sundhedsplejen fokus på tidlig indsats. Sundhedsplejen er den første kommunale indsats børn møder i livet, og spiller dermed en central rolle i forhold til tidlig opsporing. Inklusionsvejlederne har derfor indgået et samarbejde med sundhedsplejen, hvor inklusionsvejlederne tilbyder oplæg om inklusion og stærke fællesskaber til mødregrupper og kommende forældre. Det er i Dragør desuden valgt at prioritere det forebyggende arbejde ved at ansætte en inklusionsvejleder med særligt fokus på 0-3 års området. Alle institutioner kan derudover gøre brug af sprogvejledere og ressourcepersoner, som kan støtte børn eller børnegrupper, der ikke trives.

6. Bedre adgang til viden

Der bør, ifølge ekspertgruppen, prioriteres en hurtig og kvalificeret tilgang til viden og hjælp, når lærere og pædagoger står i situationer, hvor de har brug for hjælp og rådgivning. Alle lærere og pædagoger skal kende tilgangen til viden og hjælp på området.

I Dragør

I Dragør arbejdes der jf. punkt 4 med gennemsigtighed og tydelige forretningsgange med høj grad af systematik. Dette støttes af de øvrige vejledere, der er på skolerne til at understøtte deres arbejde. Fx læsevejleder, matematikvejleder m.m.. Det er en væsentlig ledelsesopgave at sikre, at alle medarbejdere har en grundlæggende viden om tankerne omkring kommunes inklusionspolitik, og at de er i stand til at overføre tankerne til praksis. På skolerne i Dragør er det en ledelsesopgave, at disse forankres i praksis, således at medarbejderne er bevidste om, hvad der er inkluderende og ekskluderende praksis.

Både ressource-teamene, de didaktiske ledere, inklusionsvejlederne, sprogvejlederne og de tilgængelige ressourcepersoner giver fagpersoner på skole- og dagtilbudsområdet adgang til viden, vejledning og sparring tæt på praksis.

7. Styrket praksisnær kompetenceudvikling

Det anbefales af ekspertgruppen, at den praksisnære kompetenceudvikling stykres. Den direkte sparring og supervision er central i arbejdet med at underbygge et inkluderende læringsmiljø.

I Dragør

På skoleområdet i Dragør skal den praksisnære kompetenceudvikling og sparring særligt ske i samspil med den didaktiske leder, da de kan understøtte dette og sætte ind, hvis der er særlig behov for fx særlige forløb eller sparring. I Dragør anser vi det som væsentligt at understøtte medarbejdernes kompetenceudvikling, således der er en reel mulighed for at kunne ændre praksis, hvis det er nødvendigt. I den sammenhæng kan det nævnes, at der i august 2016 skydes et stort AP. Møller Mærsk projekt i gang, i samarbejde med CPH learning, der blandt andet skal understøtte fagdidaktisk udvikling, tværprofessionelt samarbejde om elevernes læring og trivsel, samt ledelse for læring og trivsel i en målstyret folkeskole.

På dagtilbudsområdet er ledere, pædagoger og dagplejere fra 2012-2015 efteruddannet i inklusion. Formålet med uddannelserne har været at igangsætte en kulturændring, som skal føre til et større fokus på børnene med hensyn til reelle behov og udviklingspotentialer. Som en del af inklusionsuddannelserne har lederne på hver institution udarbejdet en lokal samarbejdsplan, der skaber retningslinjer for forældresamarbejde og inklusionspraksis. Inklusionsvejlederne, sprogvejlederne og ressourcepersonerne efteruddannes kontinuerligt.

8. Styrket forældreinddragelse

Ifølge ekspertgruppen er der behov for at styrke forældreinddragelse og ansvar, forældre bør bidrage til skolens fællesskaber og bakke op.

I Dragør

I Dragør tror vi grundlæggende på, at god inklusion kræver et godt samarbejde med alle forældre, da de er aktive medspillere i at understøtte inklusionen i de faglige og sociale fællesskaber, som deres børn indgår i. Det er således et opmærksomhedspunkt, at forældre ved, at de er betydningsfulde i den sammenhæng. Forældre skal også vide, hvor de kan søge viden og hvordan det forventes, at de forholder sig til eventuelle inklusionsmæssige problematikker. De didaktiske ledere på skoleområdet og inklusionsvejlederne på dagtilbudsområdet har derfor et særligt fokus på at styrke forældresamarbejdet. Inklusionsvejlederne deltager på forældremøder, bestyrelsesmøder, i foreningslivet m.m. med oplæg og viden om, hvordan forældre og øvrige omgivelser kan være med til at understøtte en inkluderende tilgang.